

DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.49118>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi

Geliş Tarihi: 30-01-2021

Kabul Tarihi: 08-04-2021

On-line Yayın: 30-06-2021

Article Type: Research article

Submitted: 30-01-2021

Accepted: 08-04-2021

Published Online: 30-06-2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Bahşi, N. & Sis, N. (2021). Yazarlık Ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi: Geçerlilik Ve Güvenirlik Çalışması. *Journal of History School*, 52, 2009-2027.

YAZARLIK VE YAZMA BECERİLERİ DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI¹

Niyet BAHŞİ² & Nesrin SİS³

Öz

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine yönelik tutumlarını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeği geliştirmek amaçlanmıştır. 44 maddeden oluşan likert tipi ölçek taslağı 224 öğrenciye uygulanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda geliştirilen ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı 0.919, Barlett testi değeri 2417,603 ve p değeri p<.000 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör analizine uygunluğu belirlendikten sonra ölçekte faktör analizi yapılmıştır. Varimax döndürme yardımıyla gerçekleştirilen 224 öğrencinin katılımıyla yapılan açımlayıcı faktör analizi neticesinde, ölçeğin yapısına uymayan ya da birden fazla faktöre yük veren 21 madde ölçekten çıkarılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi neticesinde elenen maddelerden sonra geriye kalan 23 madde ile yapılan faktör analizi neticesinde 3 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Faktörlerin açıkladığı toplam varyansın %54,074 olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin kapsam geçerliliği uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği adına yapılan açımlayıcı faktör analizi için 224 öğrenci çalışmaya katılım gösterirken, doğrulayıcı faktör analizi için ise 230 öğrenci araştırmaya katılım göstermiştir. Ölçeğin maddelerinin toplamı ile

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar %50

² Dr., MEB, niyem44@hotmail.com, Orcid:0000-0002-9115-543

³ Prof.Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, nesrin.sis@inonu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2743-339

faktörler arası ilişkiyi tespit etmek için Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmış ve tutum ölçeğinin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı 0,87 olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yazma Eğitimi, Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi, Tutum, Ölçek geliştirme.

Devolving An Attitude Scale Towards Autorship and Writing Skills Course: Validity And Reliability Study

Abstract

In this study, it was aimed to develop a valid and reliable attitude scale to measure the attitudes of middle school students towards the Writing and Writing Skills Course. Validity and reliability studies were conducted by applying the Likert-type scale draft consisting of 44 items to 224 students. The KMO sample fit coefficient of the scale developed as a result of the factor analysis was found to be 0.919, the Barlett test χ^2 value was found to be 2417.603 and $p < 0.000$. These values reveal a high correlation between variables. After determining the suitability of the scale for factor analysis, factor analysis was performed on the scale. As a result of the exploratory factor analysis performed with the participation of 224 students with the help of Varimax rotation, 21 items that did not fit the structure of the scale or loaded on more than one factor were removed from the scale. As a result of the factor analysis made with the remaining 23 items after the items eliminated as a result of the exploratory factor analysis, a 3-factor structure was obtained. It was determined that the total variance explained by the factors was 54,074%. Content validity of the scale was obtained by obtaining expert opinions. While 224 students participated in the exploratory factor analysis for the construct validity of the scale, 230 students participated in the study for the confirmatory factor analysis. Pearson correlation coefficients were calculated to determine the relationship between the total of the items of the scale and the factors, and the Cronbach's Alpha reliability coefficient of the attitude scale was found to be 0,87.

Keywords: Writing Education, Writing and Writing Skills Course, Attitude, Scale development.

GİRİŞ

Dil becerileri anlama ve anlatma olarak iki temel boyutta yer alır. Anlama boyutunda dinleme ve okuma becerileri yer alırken, anlatma boyutunda ise konuşma ve yazma becerileri yer alır.

Yazma becerisi 2005 Türkçe Öğretim Programı'nda ayrı bir öğrenme alanı olduğu kabul edilmiş ve bu beceriye yönelik olarak 6, 7 ve 8. sınıf düzeyinde kazanımlar belirlenmiştir. Belirlenen kazanımlar doğrultusunda öğrencilerin

Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi...

duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde ifade etmeleri ve bu becerinin kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürülmesi amaçlanmıştır. Bu becerinin diğer dil becerilerine göre daha fazla uygulama çalışma gerektirmesi nedeniyle 2012 yılında “Yazarlık ve Yazma Becerileri” adı altında yeni bir ders oluşturulmuş ve bu derse yönelik bir program hazırlanmıştır. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek amacıyla seçmeli ders olarak ortaokul 5, 6, 7 ve 8.sınıf düzeyinde uygulanmaktadır. Bu ders bu sınıf seviyelerine uygun kazanımları içermektedir.

2012 yılında Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı “Her öğrenci duygu ve düşüncesini yazılı olarak ifade etme yeteneğine sahiptir.” düşüncesini kendisine esas alarak yeniden hazırlanmıştır (MEB, 2012). Hazırlanan bu yeni programda süreç temelli yaklaşım benimsenerek öğrencinin yazma sürecini kendi kendine ve bilinçli bir şekilde yürütebilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenlere öğretim süreci içerisinde yol göstermesi amacıyla uygulama kılavuzu da yayınlanmıştır. Öğrencilerin yazma beceri düzeyleri “başlangıç, orta, yeterli ve ileri” olarak belirlenmiş ve belirlenen her bir düzey için farklı etkinlikler düzenlenerek öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimi hedeflenmiştir.

Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Öğretim Programı 2018 yılında yeniden güncellenmiştir. Bu yeni programda değişikliklere gidilerek ürün odaklı geleneksel yaklaşımlardan uzaklaşarak öğrencilerin süreç odaklı ürünler yazabilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin yazma sürecinde sorumluluğu kendilerinin alması ve süreci kendi başlarına yönetebilmesi amaçlanmaktadır (MEB, 2018). Hazırlanan bu program “yeterlilik” temeline göre oluşturulduğu için beş temel yeterlilik düzeyi belirlenmiştir. Belirlenen temel yeterlilik düzeyleri sırasıyla “hazırlık, planlama, geliştirme, düzeltme, sunum” dur. Ayrıca yazma etkinliklerinin öğrencilerin gelişim özelliklerine ve sınıf düzeylerine uygun olarak hazırlanması gerektiği belirtilmiştir. Programda cümle düzeyinde beşinci sınıflar için 6-8 kelimelik cümlelere, altıncı sınıfta 8-10 kelimelik cümlelere, 7.sınıflarda 12 ve üzeri kelimelik cümleler yazdırılmasına yönelik etkinliklere yer verilebileceği ifade edilmiştir. Paragraf düzeyinde ise 5. sınıflarda 1-2 paragraflık yazılı anlatım teknikleri ve öyküleyici anlatım metinlerine yönelik çalışmalara; altıncı sınıfta 2-3 paragraflık yazılı anlatım tekniklerinden oluşan hem öyküleyici hem bilgilendirici yazılı anlatım çalışmaları, yedinci ve sekizinci sınıflarda 3-4 paragraflık öyküleyici, bilgilendirici yazılı anlatım çalışmalar yapılacağı önerilmiştir.

Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi öğrencilerin yazma becerisinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Nitekim Karatap (2019) yapmış olduğu

araştırmada Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinin ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin gelişimine olumlu etki sağladığı tespit edilmiştir. Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde öğrencilerin günlük hayatta yapılması gereken yazışmalarda duygu, düşünce ve isteklerini kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade edebilmesini geliştirmek amacıyla bu dersten faydalanılmaktadır. Bu dersin yazma becerisinin gelişimine katkısı bu dersin önem derecesinin göstergesidir.

Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde öğrencilerin sadece yazma becerisini kazanmaları yeterli değildir. Aynı zamanda öğrencilerin bilişsel gelişimlerini sağlamak için bu dersten faydalanılmaktadır. Ayrıca bu dersin öğrencilerin ana diline karşı olumlu tutum ve değerin kazandırılmasında etkili olacağı, kazanacağı olumlu tutumun ise Türkçe dersine yönelik öğrenmeleri etkileyeceği düşünülmektedir. Ayrıca bazı öğrencilerin Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine karşı olumsuz düşüncelere sahip olduğu da gözlemlenmektedir. Öğrencilerin bu düşüncelerinin nedenini tespit etmek için bu derse yönelik hazırlanan bir tutum ölçğine gereksinim duyulmaktadır.

Tutum kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde "bir sorunu ele alış biçimi, bir kimsenin bir sorun karşısında aldığı durum, tutulan yol, davranış" olarak yer almaktadır (2005, s. 2014). Tutumların gözlenemediğini fakat bireylerin tutumlarını, duygularını ve davranışlarını etkilediğini belirten Morgan (1995) tutumların davranışsal bileşen, duygusal bileşen ve bilişsel bileşen olmak üzere üç bileşenden meydana geldiğini ifade eder.

Bir kavrama ilişkin olumlu duygusu olan bir birey, bu kavrama karşı olumlu tutumlara sahip olur. Buna bağlı olarak Aydın (1987, s.295) birey olumsuz tutumlar içinde olduğu bir kavramı olumsuz olarak değerlendirmenin o kavrama karşı olumsuz duygular beslenmesine sebep olabileceğini ifade eder. Eğitim- öğretim sürecinde bir öğrenci bir derse karşı olumlu tutumu olan bir öğrenci derse katılmaktan zevk alır. Bu doğrultuda öğrencilerin derse karşı tutumları belirlenmeli ve tespit edilen bu tutumlar doğrultusunda öğrencilerin motivasyonu ve isteği artırılmalıdır.

Tutumların ölçülmesiyle ilgili olarak birçok görüş yer almaktadır. Morgan'a (1995) göre tutumun kapsadığı olumlu ve olumsuz unsurlar tutuma tek bir boyut sağlayacak şekilde ortalama alınarak ölçülebilir. Kağıtçıbaşı'na (1998) göre bir tutumun doğrudan ölçülmesi mümkün değildir. Ölçmede kullanılan davranışın, sorulara yanıt vermeye da fikir belirtme şeklinde ortaya çıkan sözel davranışlar yoluyla ölçülmesi gerçekleştirilebilir. Özbay, Bağcı ve Uyar (2008)

ise tutumun davranışın ardında yer alan zihinsel bir hazırlık olduğu için dolaylı olarak ölçülmesi gerektiğini belirtirler.

Yapılan araştırmanın amacı Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine yönelik öğrencilerin tutumlarını belirlemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Öğrencilerin Türkçe dersine ait tutumlarını ölçmek için hazırlanmış ölçekler (Deniz, Tuna, 2006; MEB, 2006; Ünal, Köse, 2014) bulunmaktadır. Ancak Yazarlık ve Yazma Becerilerine ait öğrenci tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçme aracı bulunmamaktadır.

2012 yılından itibaren seçmeli ders olarak okutulan Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi gerekliliği ve bu çalışmanın alan yazınına katkı sağlayacağı düşüncesi bu araştırmanın çıkış kaynağını oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışma Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Tutum Ölçeğinin yapı geçerliliğini ve iç tutarlılık güvenirlik katsayısını belirlemek için hazırlanan ölçek temelli bir araştırmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Malatya ili Atatürk Ortaokulu'nda 2018-2019 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde 6. ve 7. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Tezbaşaran (1997), Tavşancıl (2010) ölçek geliştirme çalışmalarında madde analizi ve faktör analizi için madde sayısının beş katı kadar denek kullanılması gerektiğini belirttiği için ölçeğin yapı geçerliliği adına yapılan açımlayıcı faktör analizi için 224 öğrenci, doğrulayıcı faktör analizi için ise 230 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Tezbaşaran (1996), tutum ölçeğinin hazırlanmadan önce tutum nesnesi veya konusu hakkında alan yazınında ayrıntılı bir araştırmanın yapılmasını ifade etmiştir. Bu doğrultuda ilk olarak alanyazın taraması yapılarak daha önce Türkçe dersi için hazırlanmış olan tutum ölçekleri (Deniz, Tuna, 2006; MEB, 2006; Ünal, Köse, 2014) incelenmiştir. Ayrıca yapılan araştırmada “Yazarlık ve Yazma Beceriler” dersine yönelik hazırlanmış bir tutum ölçeği çalışmasına rastlanılmamıştır.

Veri toplama aracının geliştirilme aşamasında alanyazın taramasıyla birlikte araştırılan tutum kavramına yönelik cevaplayıcı kitlenin bu kavrama

yönelik duygu, düşüncelerini içeren bir kompozisyon yazmaları istenir (Tezbaşaran, 1996). Bu doğrultuda örneklem dâhilindeki 58 öğrenciye “Yazarlık ve Yazma Becerileri dersiyile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuş ve öğrencilerden bu konu hakkında görüşlerini belirten bir yazı yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar listelenerek bir madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu madde havuzundan “Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” için 44 maddeden oluşan bir ölçek taslağı oluşturulmuştur.

Ölçek maddeleri hazırlanırken bir maddede birden fazla yargı/düşünce olmamasına, maddelerin sade ve anlaşılır bir şekilde ifade edilmesine dikkat edilmiştir. Ayrıca maddelerin olumlu ve olumsuz olarak ifade edilmediği ve olgusal ifadelerin yer almadığı bir ölçek hazırlanmıştır. Ölçekte katılımcıların tutumlarını ölçmek amacıyla “her zaman”(5),“sıklıkla”(4), “bazen” (3), “nadiren” (2), “hiçbir zaman” (1) ifadeleri kullanılmıştır.

Uzman Görüşüne Başvurma Aşaması (Kapsam Geçerliliği)

Bir ölçeğin kapsam geçerliliğini ölçmede kullanılan yollardan biri de uzman görüşü almaktır. Bu aşamada uzman kişiden testin taslak formunda yer alan maddelerin kapsam geçerliliğini değerlendirmesi beklenir. (Büyüköztürk, 2005). Bu doğrultuda “Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği”ne ilişkin oluşturulan maddeler İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi alanında uzman olan öğretim üyesi (n=3) ve Mili Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda Türkçe öğretmeni (n=10) olarak çalışanların görüşleri alınmıştır. Uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda düzeltmeler yapılarak ölçeğin son hali oluşturulmuştur. Böylece ölçeğin kapsam geçerliliği sağlamıştır.

Ön Deneme Aşaması

Tezbaşaran (1996) bir ölçekte yer alan maddeleri oluşturup ölçeği ön incelemeden geçirerek gerekli düzenlemeleri yapmış olmanın ölçeği kullanıma hazır hâle getirmediğini ifade eder. Uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda hazırlanan “Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” nin deneme formu 6. sınıf düzeyinde 15 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama esnasında öğrencilere anlamakta zorlandıkları maddeler teker teker sorularak tespit edilmiştir. Tespit edilen bu maddeler üzerinde çalışılarak düzeltmeler yapılmıştır. Yapılan uygulamada 44 tutum maddesinin öğrenciler tarafından yaklaşık 25-30 dakika içinde yanıtlandığı da tespit edilmiştir. Bu uygulamayla zaman faktörünün iç güvenilirliği etkilemesi önlenmeye çalışılmıştır. Taslak ölçek formumun böylece geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak uygulamaya hazır hâle gelmiştir.

Yapı Geçerliliği

Açımlayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla temel bileşenler analizi yöntemine dayanan açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Büyüköztürk (2012), ölçülmek istenen soyut bir kavramın doğru bir şekilde ölçebilme derecesinin yani soruların belirten özellikleri ne derecede doğru ölçtüğünün tespit edilebilmesi için “yapı geçerliği” nin yapılması gerektiğini belirtir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Doğrulayıcı faktör analizi, gizil değişkenler ile ilgili kuramların test edilmesi esasına dayanan ve ileri seviyedeki araştırmalarda kullanılan bir teknik olma özelliğini taşır. (Tabachnick ve Fidell, 2001). Doğrulayıcı faktör analizi, geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliğini değerlendirmek için kullanılmıştır.

Güvenirlilik Hesaplama Aşaması

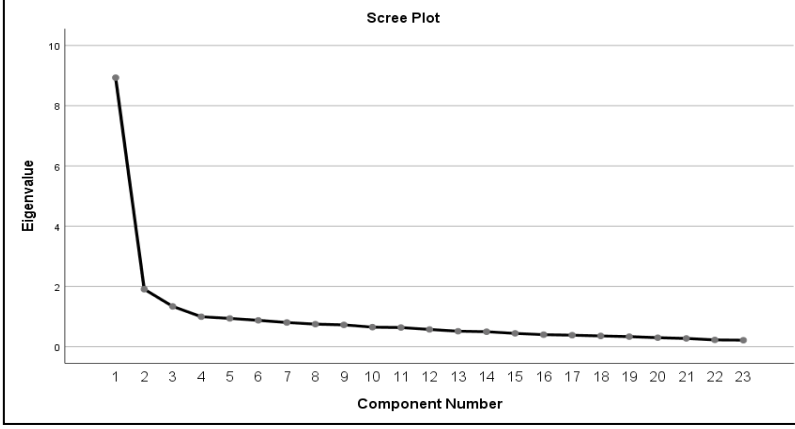
Ölçeğe faktör analizi sonrasında son hâli verilmiştir. Ölçeğin güvenirliliğini hesaplamak için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Yapı Geçerliliği ile ilgili Bulgular

Ölçeğin yapı geçerliliğini tespit etmeden önce faktör analizine uygun olup olmadığı Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsayısıyla, korelasyon matrisinin birim matrisine eşit olup olmadığı ise Barlett Küresellik testi ile ölçülmüştür. KMO katsayısı örneklemin büyüklüğü ve değişkenler arası korelasyonların faktör analizine uygunluğunu test etme işlevi görmektedir. $KMO > 0,90$ ise mükemmel, $0,80 < KMO < 0,90$ arası çok iyi, $0,70 < KMO < 0,80$ arası iyi, $0,60 < KMO < 0,70$ arası orta, $0,50 < KMO < 0,60$ arası kötü, $KMO < 0,50$ ise kabul edilemez şeklinde raporlanmaktadır (Kalaycı, 2017: 322). Araştırmada KMO için elde edilen 0,921 değeri, $KMO > 0,90$ olduğundan elde edilen değer faktör analizi için “mükemmel” olarak yorumlanmaktadır. Başka bir ifade ile veri toplama aracının ölçmedeki yeterliliğinin istenilen düzeyde olduğu söylenebilir. Bartlett küresellik test istatistiği de 0.05’in ($p=,000$) altında olduğundan veri toplama aracının alt boyutlarını ölçmede etkin bir araç olduğu söylenebilir.

Ölçek geliştirme çalışmalarında sadece Açıklanan Toplam Varyans (Total Variance Explained) tablosuna elde edilen bulgulara ek olarak Scree Plot grafiğinin de incelenmesi gerekmektedir (Seçer, 2018, s.86). Çizgi grafiği (Scree Plot) aşağıda verilmiştir.

Yukarıda verilen Çizgi grafiği (Scree Plot) grafiği incelendiğinde Açıklanan Toplam Varyans (Total Variance Explained) tablosunda olduğu gibi ölçeğin üç boyutlu olduğu anlaşılmaktadır. Grafikte özdeğerlerin (Eigenvalues) bileşenlerine göre değişimine bakıldığında özdeğer çizgisinin eğiminde belirgin bir azalma görölüp, özdeğerin (daha yavaş azalarak) kararlı bir duruma geçtikleri kırılma noktası 3'tür. Bu durumdan bu grafiğe göre 3 faktörün (alt boyut) çıkarılacağıının göstergesidir (Can, 2016, s.328).

Scree Plot grafiği ve Total Variance Explained tablosunun incelenmesinden sonra Faktör analizinde Component Matrix tablosu incelenmiştir.

Ölçek geliştirme çalışmalarında ölçeğin her bir maddesini faktör yük değeri 0,30'un üzerinde olmalıdır. Bunun gerekçesi maddenin her iki faktörde de yer alma durumunun olabilmesi nedeni ile karmaşıklık yaratmasıdır (Kalaycı, 2017, s.330). Component Matrix tablosu incelendiğinde ölçek maddelerini faktör yük değerlerinin gerekli olan koşulu ($> 0,30$) sağladıkları görölmektedir.

Component Matrix tablosu incelendiğinde birden fazla boyutta yük değerine sahip olan maddeler olduğu tespit edilmiştir. Bu maddelerin faktör yük değerleri arasında en az .10 veya ideal olan .20 düzeyinde bir fark olması beklenir (Seçer, 2018, s.87). Bu koşulu ölçek maddelerini sağladığı görölmüştür.

"Communalities" tablosunda her bir maddenin ortak bir faktördeki varyansı birlikte açıklama oranları yer almaktadır. Bu tablo üzerinde "Extraction" sütununda yer alan ve her bir maddenin açıkladığı Varyans değerini gösteren değerler incelendiğinde en düşük değerin 0,32 olduğu görölmektedir. Extraction"

Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi...

sütununda yer alan her bir maddenin 0,10 üzerinde olması ölçütü yerine getirildiğinden ölçek maddelerinin ölçeğin bütünüyle uyumlu oldukları söylenebilir (Seçer, 2018, s.84-85). Elde edilen bu verilere ek olarak madde faktör yük değerleri ve binişiklik özelliklerinin de incelenmesi gerekmektedir.

Tablo 1
Bileşen Matrisi

	1	2	3
Y8	,788		
Y20	,764		
Y21	,740		
Y15	-,698	,383	
Y11	,689		
Y5	,684		,326
Y10	-,669	,357	
Y16	-,660	,352	
Y12	,649		
Y1	,642		,308
Y17	-,640	,436	
Y2	,640		,505
Y6	,626		
Y19	,586		
Y9	-,580	,445	
Y4	,567		,441
Y3	,553		
Y14	,549		
Y13	-,538	,344	
Y22	,499	,342	
Y23	,499	,356	
Y18	,478		
Y7	,444		,341

Tablo 2
Ortak Varyanslar

	Communalities	
	Initial	Extraction
Y1	1,000	,516
Y2	1,000	,665
Y3	1,000	,397
Y4	1,000	,526
Y5	1,000	,607
Y6	1,000	,479
Y7	1,000	,323
Y8	1,000	,700
Y9	1,000	,534
Y10	1,000	,618
Y11	1,000	,540
Y12	1,000	,509
Y13	1,000	,410
Y14	1,000	,328
Y15	1,000	,681
Y16	1,000	,565
Y17	1,000	,643
Y18	1,000	,443
Y19	1,000	,477
Y20	1,000	,657
Y21	1,000	,677
Y22	1,000	,370
Y23	1,000	,509

“Ortak Varyanslar” tablosunda elde edilen veriler açıklandıktan sonra ölçüğün faktör yapısını orta koymak için aşağıda Açıklanan Toplam Varyans (Total Variance Explained) tablosu verilmiştir.

Tablo 3
Açıklanan Toplam Varyans

Faktörler	Özdeğerler			Faktör Yüklerinin Kareler Toplamı		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %
1	8,931	38,829	38,829	8,931	38,829	38,829
2	1,907	8,291	47,120	1,907	8,291	47,120
3	1,335	5,804	52,923	1,335	5,804	52,923

Yukarıdaki tabloda bulunan açıklanan varyanslara ait veriler incelendiğinde özdeğeri 1,00'dan büyük 3 alt boyutun olduğu belirlenmiştir. Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin “Derse Yönelik Sevgi” alt boyutunun toplam varyansın %38,829’sini, “Derse İlişkin Olumsuz Tutumlar” alt boyutunun %8,29’unu ve “Derse Yönelik İlgi” boyutunun %5,80’nini açıklamaktadır. Ölçek toplam varyansına bakıldığında, ölçeğin toplam varyansın %52,92’sini açıkladığı görülmektedir. Henson ve Roberts (2006; akt. Seçer, 2018, s.86) ölçeğin açıkladığı toplam varyans değerinin %52’den büyük olması gerektiği kuralı bu çalışma için sağlanmıştır.

Component Matrix tablosu incelendikten sonra birden fazla boyut tespit edildiği için rotasyon işlemi yapılmıştır. Yapılan rotasyon-döndürme işlemi sonucu aşağıda verilmiştir.

Tablo 4
Döndürölmüş Bileşen Matrisi

	1	2	3
Y21	,747		
Y23	,703		
Y20	,692		
Y19	,651		
Y11	,631		
Y12	,623		
Y3	,583		
Y22	,560		
Y6	,529		
Y14	,433		
Y17		,761	
Y15		,756	
Y10		,716	
Y9		,677	
Y16		,669	
Y18		,652	
Y13		,560	
Y2			,764
Y4			,678
Y8			,627
Y5			,620
Y1			,591
Y7			,529

Yukarıdaki ‘‘Döndürölmüş Bileşen Matrisi’’ tablosu incelendiğinde faktör yük değeri Seçer (2018)’e göre .32, Kalaycı (2017)’ya göre .30’nun üzerinde olduğu ve maddelerin binişiklik özelliğı taşımadıkları görölmektedir. Yukarıdaki tablodan ölçėğin faktör yapısı ortaya çıktığı ifade edilebilir. Bu doğrultuda hazırlanan ölçek 23 madde ve üç alt faktörden (boyut) oluştuğı ifade edilebilir.

Ölçme Modeline İlişkin Doğrulayıcı Faktör Analizi

AFA sonucundan 23 maddeden oluşan ölçek için DFA uygulanmıştır. Ölçėğin $\chi^2/sd=2.63$ olarak tespit edilmiştir.

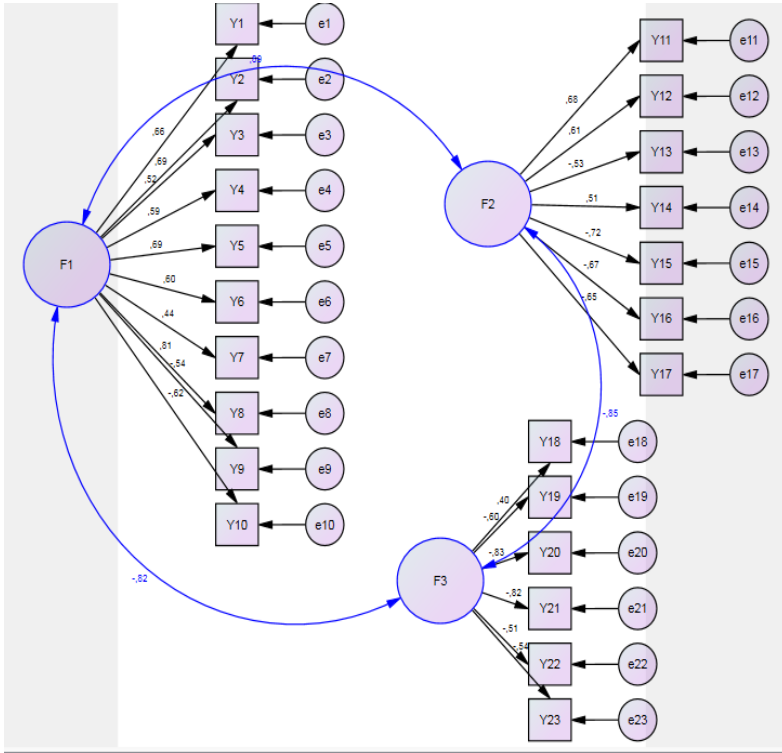
Schermelleh-Engel, Moosbrugger, Muller (2003) χ^2/sd değerinin 3 ve 3’ten küçük bir değere sahip olmasının; Sümer (2000); Çokluk vd. (2012) Şimşek (2007) ise bu değerin 5’ten küçük olmasını yeterli görmektedir.

Bu doğrultuda geliştirilrn ölçėğin ‘‘AGFI=.89’’, ‘‘GFI=.91’’, ‘‘NFI=.97’’, ‘‘NNFI=.97’’, ‘‘CFI=.98’’, ‘‘RMR=.04’’, ‘‘SRMR=.04’’, ‘‘RMSEA=06’’, $\chi^2/sd=2.63$

değerlerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen bu değerlerin iyi uyum indeksleri gösterdiği söylenebilir.

Ayrıca ölçekte tespit edilen AGFI, GFI, CFI değerlerin sırayla “.85, .90, .95” olması ve bu değerlerin yüksek olması geliştirilen ölçeğin doğrulandığını göstermektedir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger, Muller, 2003).

Aşağıdaki Amos paket programı yardımıyla yapılan modifikasyon işlemi sonrasında elde edilmiş olan path diyagramı görülmektedir. Birinci düzey doğrulayıcı faktör analizinde incelenen modelin uyumunun belirlenmesinde sonra “t” değerleri incelenmiştir. Söz konusu model içerisinde herhangi bir maddenin “t” değerlerinin kırmızı renkte gösterilmemesi kurgulanan ve test edilen modelde uyumlu oldukları kabul edilmiştir (Seçer, 2018). Path diyagramı incelendiğinde faktör yük değerlerinin “.30” un üzerinde olduğu da görülmektedir. Faktör yük değerleri açısından bütün maddelerin yeterli yük değerine sahip olduğunun belirlenmesinden sonra doğrulayıcı faktör analizinde test edilen modelin onaylandığı söylenebilir.

Şekil 1. Path diyagramı

[2021]

Güvenirliğe İlişikin Bulgular

Faktör analizi sonrası son halini alan ölçeğin güvenilirlik hesaplaması için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır.

Bu bağlamda araştırmada kullanılan ölçeğe ait Cronbach's Alfa değerleri şu şekildedir:

Tablo 5

Ölçeğe ait cronbach alfa değerleri

Boyutlar	Cronbach Alfa
Faktör 1: Derse Yönelik Sevgi	.91
Faktör 2: Derse İlişkin Olumsuz Tutumlar	.89
Faktör 3: Derse Yönelik İlgi	.86
Genel	.87

Tablo 5'te görüldüğü ölçeği geneli ve alt boyutlarına ait cronbach alfa değerleri $0.80 < 1.00$ aralığında olduğundan ölçeğe ait verilerin yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir (Büyüköztürk, 2012; Kalaycı, 2017; Seçer, 2015).

TARTIŐMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin eğitimdeki duyuşsal özellikleri referans alınarak derslere yönelik tutumların ölçülmesine yönelik ölçeklerin geliştirilmesi önemlidir. Çünkü öğrencilerin derslere yönelik tutumları ilerideki eğitim ve meslek hayatlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Bu doğrultuda 2012 yılından itibaren seçmeli ders olarak okutulan Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine yönelik bir tutum ölçeği geliştirilmiştir.

Ölçek geliştirme sürecinin madde havuzu oluşturma aşamasında ortaokul öğrencilerine Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine ilişkin görüşlerinin yer aldığı bir kompozisyon yazdırılmıştır. İçerik analizi ile çıkarılan maddelerde hazırlanan taslak ölçek uzman görüşüne sunulmuş ve taslak ölçek oluşturulmuştur. Ölçeğin yapı geçerliliği adına yapılan açımlayıcı faktör analizi çalışma aşamasına 224 öğrenci; doğrulayıcı faktör analizi çalışmasına ise 230 öğrenci araştırmaya katılım göstermiştir.

Ölçeğin analizleri SPSS 20.0 kullanarak yapılmıştır. Çalışmada KMO değeri 0,921 olduğu tespit edilmiştir. Bu da 0.90 üzerinde olduğu için mükemmel olarak yorumlanabilir. Başka bir ifade ile veri toplama aracının ölçmedeki yeterliliğinin istenilen düzeyde olduğu söylenebilir. Bartlett küresellik test

istatistiği de 0.05'in ($p=,000$) altında olduğundan veri toplama aracının alt boyutlarını ölçmede etkin bir araç olduğu söylenebilir.

Uygulanan ölçekte 44 madde analiz edilmiştir. Açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına göre 23 maddelik 3 alt boyutlu 5'li likert tipinde bir ölçek elde edilmiştir. Maddelerin 4'ü olumsuz, 19'u olumlu yargı içermektedir.

Son olarak kararlılık bakımından ölçeğin test-tekrar test güvenilirliğini sağlamak için toplam 42 öğrenciye üç hafta arayla iki uygulama yapılmıştır.

Ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek için Cronbach Alfa İç Tutarlılık katsayısı bulunmuştur. Yapılan hesaplamada iç tutarlılık katsayısı 0,87 olarak bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları birinci boyut için 0,91, ikinci boyut için 0,89, üçüncü boyut için 0,86 olarak tespit edilmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan ölçekte yer alan maddelerin birbirleriyle tutarlı olduğu ve ölçmek istediği tutumu yansıttığını söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Aydın, O. (1987). *Davranış Bilimlerine Giriş*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (5. Baskı). Cankin Matbaası.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi Yayınları.
- Can, A. (2016). *SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Pegem Akademi Yayınları.
- Çokluk, Ö., Şekercioglu, G. & Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal Bilimler için Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Pegem Yayınları.
- Deniz, S. & Tuna S. (2006). İlköğretim öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumları: Köyceğiz örnekleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 34 (170).
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1988). *İnsan ve İnsanlar*. Evrim Basım Yayım Dağıtım.
- Kalaycı, Ş. (2017). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Dinamik Akademi Yayınları.
- Karatop, H. (2019). *Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersinin Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Maruyama G. (1998). *Basics of Structural Equation Modeling*. Sage.
- MEB (2006). *Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. MEB Yayınları.
- MEB (2012). *Ortaokul ve İmamhatip Ortaokulu Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi(5,6,7,8.Sınıflar) Öğretim Programı*. MEB Yayınları.
- MEB (2018). *Ortaokul ve İmamhatip Ortaokulu Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi(5,6,7,8.Sınıflar) Öğretim Programı*. MEB Yayınları.
- Morgan, C. T. (1995) Tutumlar ve Önyargı. S. Karakaş (Ed.), *Psikolojye Giriş*. Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları.
- Özbay, M., Bağcı, H. & Uyar, Y. (2008). Türkçe öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 117-136.
- TDK, (2005). Türk Dil Kurumu Sözlüğü.
- Tabachnick, B. G & Fideli, L.S. (2001). *Using Multivariate Statistics*. Ally And Bacon.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. (4. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Tezbaşaran, A. (1996). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme*. Psikologlar Derneği Yayınları.
- Tezbaşaran, A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Ünal, F. T. & Köse, M. (2014). Türkçe dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi: Bir geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 233-249.

Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi...

EK:1

Derse Yönelik Sevgi

- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi ile ilgili etkinliklerde görev almayı severim.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi en çok katıldığım derstir.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine çalışmak zamanı iyi değerlendirmektir.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi en çok katıldığım derstir.
- Ders dışı vakitlerde Yazarlık ve Yazma Becerileri ders dışı ve yazılar yazmaktan hoşlanırım.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde verilen anahtar kelimelerle şiir ve öykü oluşturmayı severim.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi benim için ilgi çekicidir.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine severek çalışırım.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde kendimi çok iyi ifade ediyorum.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde okuduklarımı anlatmaktan hoşlanırım.

Derse İlişkin Olumsuz Tutumlar

- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine mecbur olduğum için çalışırım.
- Haftalık ders programında Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine ayrılan sürenin azaltılmasını isterim.
- Boş zamanlarda Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi ile ilgili bir şey yapmak içimden gelmez.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine çalışırken canım sıkılır.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde zaman geçmek bilmez.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde kendimi huzursuz hissedirim.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde söz almak istemem.

Derse Yönelik İlgi

- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersi eğlenceli etkinliklerle işlenir.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri ders saatlerinin daha fazla olması gerekir.
- Çalışma zamanımın çoğunu Yazarlık ve Yazma Becerileri dersine ayırmak isterim.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde zaman çok çabuk geçer.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersini heyecanla beklerim.
- Yazarlık ve Yazma Becerileri dersinde zorlanmam.

EXTENDED ABSTRACT

In the Writing and Writing Skills course, it is aimed that students realize their feelings, thoughts and wishes in accordance with the rules in the correspondence that should be done in daily life. In this direction, this course is used to improve students' ability to express themselves in writing. Its contribution to the development of writing skill further increases the importance of this course.

In the Writing and Writing Skills course, it is not enough for students to only gain the writing skill. At the same time, this course is used to ensure the cognitive, affective and social development of students. However, it is thought that this course will be effective in gaining students positive attitude and value towards their native language, and the positive attitude they will gain will affect their learning towards Turkish lesson. In addition, it is observed that children who fail the Writing and Writing Skills course have negative thoughts about the lesson from time to time. An attitude scale is needed to determine the cause of this situation. The aim of the research is to develop a valid and reliable scale in order to determine the students' attitudes towards the Writing and Writing Skills course.

Although there are many measurement tools to measure students' attitudes towards Turkish course, there is no measurement tool to measure their attitudes towards the Authorship and Writing Skills course. It has become a necessity to develop a scale to measure student attitudes towards the Writing and Writing Skills course, which has been taught as an elective course since 2012. For this purpose, an attitude scale belonging to the Authoring and Writing Skills Course was developed.

For the exploratory factor analysis of the study group of the research; In the second semester of the 2018-2019 academic year, 6th and 7th grade students in the state schools of Malatya province.

At the stage of creating an item pool of the scale development process, an essay was written to secondary school students, which included their opinions on the Writing and Writing Skills course. The draft scale prepared in the items extracted with content analysis was presented to expert opinion and the draft scale was created. 224 students participated in the exploratory factor analysis study conducted for the construct validity of the scale; 230 students participated in the confirmatory factor analysis study.

The analysis of the scale was done by using SPSS 20.0. KMO value in the study was determined to be 0.921. This can be interpreted perfectly as it is above 0.90. In other words, it can be said that the adequacy of the data collection tool in measurement is at the desired level. Since Bartlett's sphericity test statistic is also

below 0.05 ($p =, 000$), it can be said that the data collection tool is an effective tool in measuring the sub-dimensions.

44 items were analyzed in the applied scale. According to the exploratory factor analysis results, a 5-point Likert-type scale with 3 sub-dimensions with 23 items was obtained. 4 of the articles contain negative and 19 positive judgments.

Confirmatory factor analysis was performed on the data of 115 students (5 times the scale item). According to the confirmatory factor analysis results, it was determined that the fit indices showed good fit.

In the internal consistency study conducted to determine the reliability of the scale, the Cronbach Alpha Internal Consistency coefficient of the scale was found to be 0.915. Internal consistency coefficients of the scale were found for the first dimension, "Affection", for the "Negative Attitudes" dimension, and for the third dimension, "Interest". In this respect, it is possible to say that the items are consistent with each other and reflect the attitude they want to measure.

For each factor and scale to determine the discriminating power of the scale and the factors, 27% upper group and 27% lower group attitude scores regarding Turkish course and the t-value of the difference between the means were calculated. This difference shows that factors and the scale can distinguish lower and upper groups.

The lowest score that can be obtained as a result of the analysis made in the last form of the scale is 27 and the highest score is 135.